

ברוכים הבאים לגן לאומי עין עבדת

דרך הגישה

אל גן לאומי עין עבדת מגעים מחייבים מכביש מס' 40 (באר שבע – מצפה רמון).
לגן שתי כניסה:

1. **כניסה צפונית:** בין אבני ק"מ 130-131 פונים מזרחה לפני התמרור לכיוון מדרשת שדה בוקר וממשיכם עם השילוט כ-4 ק"מ עד מגשר החניה התחתון (1).

2. **כניסה דרומית:** בין אבני ק"מ 123-124 פונים מזרחה לפני התמרור לאחר כקילומטר מגעים למגרש החניה העליון (14), שמןנו ניתן לגשת אל המצפור (10) ואל ראש המפל העליון של נחל צין.

אין ירידה לנחל מכנסה זו.

הכניסות משלני שעריו הגן הלאומי – בכרטיס אחד (באותה היום).

שני מסלולי טiol מוצעים למבקרים

א. הליכה במסלול ארוך, חד-סיטרי, במשך 3-2 שעות. הטויל חולף לאורך נחל צין, ממגרש החניה התחתון (1) דרך הבריכות התתונות וחורשת הצפות, עד מגשר החניה העליון (41), וכולל עלייה תלולה וקצרה במצוק הקניון.

הולכים במסלול הארוך חייבים לדאוג לרכב, שימtiny להם במגרש החניה העליון.

ב. הליכה במסלול טבעי קצר, במשך 1-2 שעות (קטע מהמסלול הארוך). המטיילים יכולים לביקות התתונות של עין עבדת (4) ולמפל ויכולו להמשיך עד חורשת צפות הפרת (7) במעלה נחל צין. מכאן ייחזרו על עקבותיהם אל מגשר החניה התחתון (1). בתום טiol זה יוכלו המעוניינים לנסוע אל מגשר החניה העליון (14), כדי להשקיף מן המצפור (10) על הנחל ועל המפל העליון.

תיאור מסלולי הטoil (א + ב)

נמצא בדרך מגשר החניה התחתון (1) ונבחין בצמחייה הירוקה ובשייחי הדקל של עין מор (2). נחלוף ליד עץ אלה אטלנטית רחב צמרת (3) ונגיע לצומת שבילים בסמוך לסכר אבן. נחצה את האפיק ונמשיך ללכת בשביל מצדיו השני של העוזץ, על דרגש סלע טבעי, לצד הבריכות התתונות של עין עבדת (4), עד תחתית מפל עין עבדת.

נחזיר לצומת השבילים ונטפס במדרגות צרות וחצובות בסלע אל שביל (5) העוקף את המפל ומגיע לראשו (6). נצפה מראש המפל, שגובהו כ-15 מ', אל הקניון המרהיב, הבריכות והצמחייה היפה העוטרת אותן.

הגן הלאומי עין עבדת שוכן בערכזו של נחל צין, בשוליה הצפוניים של רמת עבדת, שרכומה 400-600 מ' מעל פני הים. רמת עבדת נמצאת בין הקמרים של הר הנגב המרכזי והרי הנגב הצפוניים. שכבותיה העליונות בנויות מגיר איאוקני לבן קשה, המורבד בדרגים דקים של צור חום-שחור. שכבות הבסיס הן רככות, בהיותן בנויות מחרסיות וחווורות בגוני ירוק ואדמדם. בעבר הגיאולוגי, טרם היוצרות בקע הערבה, זרמו ערוציו העליונים של נחל צין מרמת עבדת צפון-מערב והתנקזו לנחל הבשור, שזרם לים התיכון, עם שקיעת בקע הערבה העמוק, נוצרו הפרשי גובה של מאות מטרים בין ערוצי הנחלים הזורמים מזרחה. לפיקח החלה "התחרות לאחור" של ערוצי הנחלים, אשר חתמו בשכבות הקרקע הרכות ומוטו את שכבות הסלע הקשות שמעליהן. כך נוצרו ערוצו הרחב של נחל צין ומצוק הצינים, הנמשך לאורכו של כ-20 ק"מ בשוליה הצפוניים של רמת עבדת. ההתחרות גרמה להסתט ערוציו העליונים של נחל הבשור מזרחה, לכיוון נחל צין. תופעה זו ידועה בשם "שביתת נחלים". הבדלי המפלס בין הנחלים שזורמו על פני רמת עבדת לבין נחל צין יצחו מפלים גבוהים במקומות המפגש. אלה הלכו והתחרתו לאחור ברבות השנים, וכך נוצרו קניונים תלולים, מפלים ודרגי סלע בגובה של עשרות מטרים, כדוגמת קניון עין עבדת. לפי ריכוז סלעי נתף נחלים (טרורטין) ושרידי אתרים פרה-היסטוריה אחרים בסביבה, אפשר להעיר כי הקניון בצורתו הנוכחי נוצר לפני כ- 45 אלף שנה. בקיימות הקניון נחשפו שכבות חרסיתיות נושאות מים, המזינות את המעיין העליון, עין מעריף, ואת עין עבדת עין מור בmorph הקניון. המעיינות וסביבתם כמוותן כנאות מדבר קטנות, שבהן שפע של צמחייה רעננה. הצבע הירוק מתמזג עם לובן שכבת הגריר ומציג מראה נוף ייחודי, מן היפים בנגב.

ערוץ הנחל מלא צמחייה עבותה, שבה בולטים צמחי קנה, סוף, סמר וימלה, עטוריים בשיחי מלוח ואשל. בתוך הבריכות גודלות אצות. במקומות שבהם נוטפים מים, צומחים טחבים ושרכים, בעיקר שערות שולמית. חורשה נאה של צפות הפרת מציה במעלה הנחל. אלה הם עצים טרופיים מעמיקי שורשים, הנדרים בנגב.

ג' לאומי עין עבדת

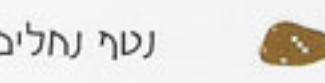
מקרא

- 1 מגש חיה תחתו
- 2 עין מזר
- 3 אלה אטלאנטית
- 4 עין עבדת-הבריכות התת-הענות
- 5 שביל עוקף מפל עין עבדת
- 6 מפל עין עבדת
- 7 חורשת צפיפות הפרת
- 8 מערות הנזירים
- 9 מבנה עתיק
- 10 מצפור
- 11 הבריכות העליונות
- 12 עין מעריף
- 13 מפל יבש, אפיק נחל צין
- 14 מגש חיה עליון

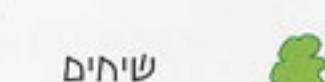
מסלול הטויל

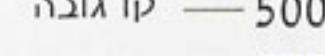
מערה

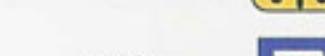
רוחן נחלים

מעיין

שייחים

קו גובה

500

שירותים

חניה

גבול הגן

500

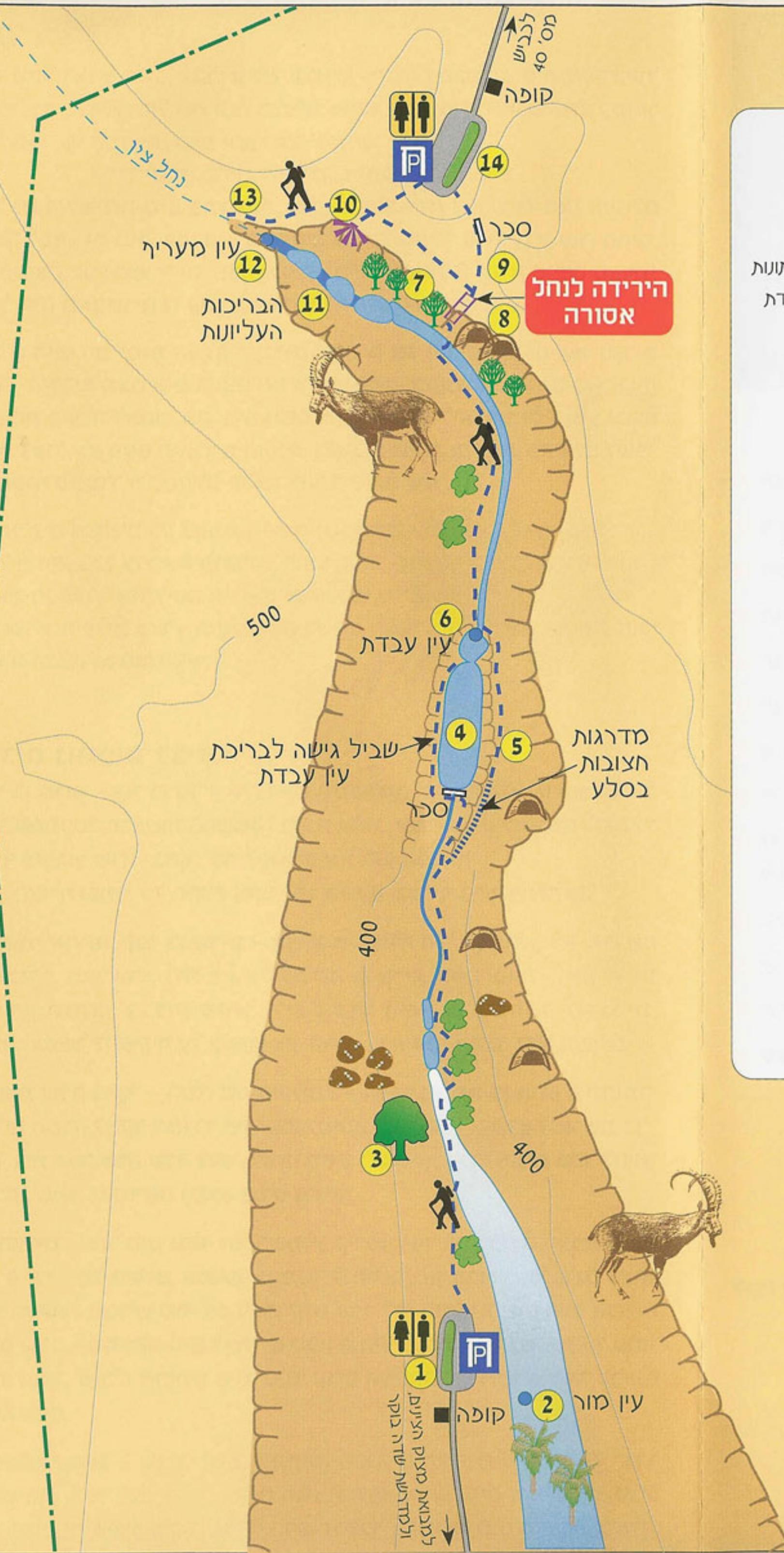
צ

0

200

מטר

© אביגדור אורגד

נוך בשביל לאורך הנחל עד חורשת צפיפות הפרת (7), בצלן אפשר להינפש. על דופן המזוק נוכל להבחן בפתחי מערות (8), ששימשו למגורים נזירים בתקופה הביזנטית. נעה בomidron הנחל, ונתבונן בנוף המרתך של העורץ העמוק המתהדר מתחתיינו.

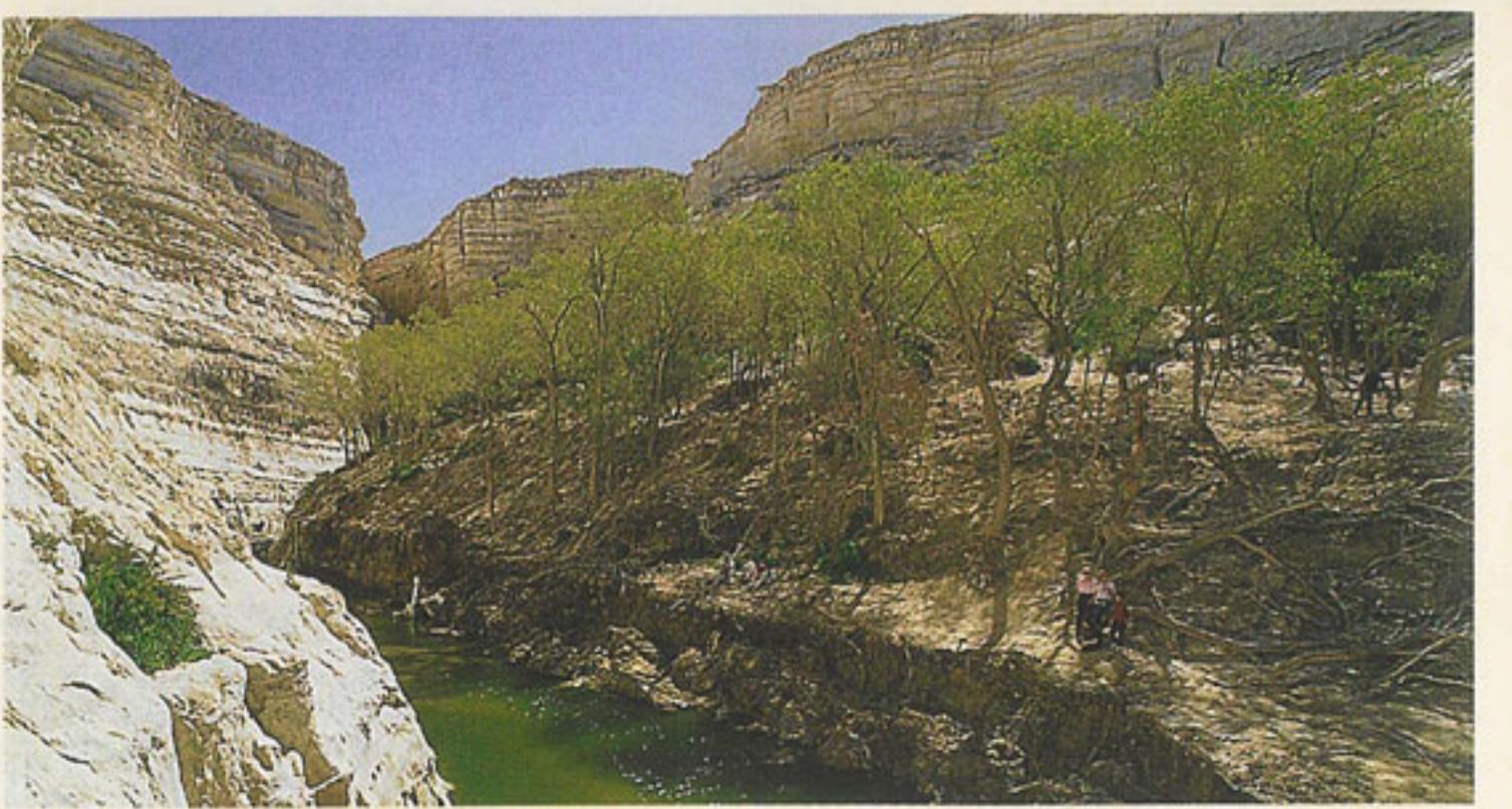
נטפס בקטע המזוק הזקוף, במדרגות ובסולמות מתכת, שהותקנו במיוחד לצורכי זה. העליה במצוק היא חד-סיטרית בלבד, מטعمי בטיחות. על ראש המזוק, בסמוך לשביל, ניצב מבנה מרובע, כנראה מגדל (9), ששימש את הנזירים בתקופה הביזנטית. מכאן ירדו למערות המגורים ולחקלות החקלאיות הקטנות, שעיבדו ליד העורץ.

נוך בשביל לאורך המזוק ונגיע אל המזפור (10). מכאן נשקף המראה המדהים של מצוק הנקניון, הבריכות העליונות (11) ורמת המדבר. לעיתים ניתן להבחן בעדרי יעלים המטפסים במצוקים. עין מעריף (12), הנובע מעל הבריכות, חבוי בקניון.

מומלץ BIOTER להמשיך בשביל דרומה, על שפת מצוק נחל צין, עד ראש המפל הגדול (13), שגובהו כ-60 מ', ולצפות אל הנהדר מוזיאת אחרת.

בשפת המצוק ניכרים סימני שחיקת חבלים, ששימשו את הבדואים לשאיבת מים מבריכת עין מעריף במשך מאות שנים.

מכאן נשוב על עקבותינו ונגיע למגרש החניה העליון (14), שבו מסתים סירנו.

כללי בטיחות והתנהלות

- יש להציג בכיסוי ראש ובמימן. מי המ uninנות אינם ראויים לשתייה.
- אין להכנס אוכל לגן הלאומי, ואין להבער בו אש.
- מטעמי שמירת טבע, אין להכנס כלבים וחיות מחמד אחרות.
- הרחצה בבריכות אסורה בהחלט.
- יש להיזהר מהחלה סמוך לבריכות.
- יש להקפיד ללבת בשבילים המועדים לכך ולא לדודר אבניים.
- אין להתקרב לשפת המזוקן.
- גלישה וטיפוס (סנפלינג) אסורים.
- מטעמי בטיחות ושמירת טבע, קטע הסולמות הוא חד-סיטרי, לעלייה בלבד!
- השהייה בגין הלאומי לאחר שעת הסגירה אסורה.
- שירותים נמצאים ליד מגרשי החניה התחתון והעליון.
- אין לפגוע בחיה, בצומח ובדומם.
- שמרו על הניקיון, אין להשאיר כל שרידות אשפה. קחו אותה עמכם.

שעות הביקור

קיץ: כניסה – עד 16:00 יציאה – עד 17:00
חורף: כניסה – עד 15:00 יציאה – עד 16:00

לפי שעון קיץ וחורף, יש לוודא את שעת הכניסה והיציאה

למידע נוספת: מבואת מצוק הצינים, טל': 0555684-08
 בית ספר שדה בוקר, טל': 016-6532016-08

היעל נפוץ בארץ הנגב, בהרי אילת ובמדבר יהודה בסביבות ים המלח. היעל משוטט בין מצוקים ועל מדרכונות תלולים, שהם בית הגידול הטבעי שלו, בסמוך לנחלים מרובי צמחייה, גבים ומעיינות, כתוב:

"הררים הגבאים ליעלים..." (תהילים ק"ד, 18).

היעל זקוק לשות מים בתכיפות, וכן צידים נהגו לאրוב לו מזון ומעולם בסמוך למוקרות מים. הוא ניזון מצמחים שונים ומעלה גירה. צבע עורו החום, גופו המוצק, גפיו השריריים ומבנה כפות רגליו המKENות לו יכולת טיפול מיוחדת – כל אלה מאפשרים לו קיום והשרdot בתנאי מדבר קשים.

היעלים חיים רוב ימות השנה בעדרים נפרדים של זכרים בוגרים ושל נקבות אגדיים. הזכרים מצטיינים בגוףם הגדל והמגושם, בזקנם ובקרניהם הארוכות, הENSIONSות קשות לאחר. הקרניהם משמשות כאמצעי להרשים ולהרתיע זכרים אחרים בעדר. לא פעם מעורבים הזכרים בקרבות נגיחה אלימים, בבקשה לשפר את מעמדם בעדר ולהשתלט על טריטוריה טוביה יותר.

שני המינים נפגשים רק בעונת היחסום (ספטמבר–נובמבר), ואז מזדווג הזכר הגדל והחזק בכל עדר עם הנקבות, לאחר חיזור ממושך. באביב, היעלה ההרעה פורשת מן העדר וממליטה גדי אחד או תאומי גדים. אוכלוסיות היעלים בארץ התואשנה בשנים האחרונות הוזע למכירת חוקי שמורות הטבע ואייסור הציד.

אתרים נוספים לביקור

צrif בן גוריון – דוד בן גוריון היה ראש ממשלת הראישון של מדינת ישראל. לאחר שהתפטר מראישות הממשלה בשנת 1954, עבר עם רעייתו פולה להטגורר בצריף בקיבוץ שדה-בוקר, כדי להגישים את חזון הפרחת הנגב. הצrif נשמר על חפציו וספרייתו. הביקור בצריף כרוך בתשלום.

גן לאומי אחוזת קבר בן גוריון – קברם של פולה ודוד בן גוריון, ליד מדרשת שדה בוקר, מעל ערוץ נחל צין. על תולדות בן גוריון, חזונו ופועלו, ניתן ללמידה מחייזון המוצג בבניין סמוך. ליד הקבר ניתן גן צמחייה מדברית, שמןנו אפשר להשקיף על בקעת צין. הביקור באחוזה הקבר ללא תשלום.

מדרשת שדה בוקר – המדרשה הוקמה ב- 1964 ביוזמת בן גוריון ובת่องה פעילים המכון לחקר המדבר של אוניברסיטת באר שבע, המכון למסורת בן גוריון, בית ספר שדה בוקר, מרכז מידע לאנרגיה השימושית ספר לchinor סביבתי. סמוך למדרשה נמצא בסיס גדן"ע.

בור חוררים – בור מים נבטי חצוב בסלע קירטון (גיר רך), בגדה הצפונית של אחד מיובלי נחל חוררים, הנשפך בהמשך לנחל צין. אל הבור ניתן ברגל, לאחר שנרד מזרחה מכבייש מס' 40 באבן ק"מ 128 לפי התמרור. זהו אחד הבורות היפים בנגב, המתמלא מים לאחר שיטפון בנחל. תקרת הבור נשענת על עמוד מרכזית חצוב, שעליו מסותת סימן נבטי קדום המזוהה עם דושרא, האל הראשי של הנבטים.

גן לאומי עבדת – שרידי יישוב שהקימו הנבטים כתחנת שירות של "דרך הבשמים", אשר הפרק מרכז עירוני חשוב בתקופות הרומיות והביזנטית. סביר העיר נמצאים שטחי עיבוד, שרידי טرسות, סקרים ובורות מים מתוקופות אלה. ליד העיר שוחזרה חוות חקלאית, שבה נחקירות שיטות עיבוד חקלאיות קדומות.